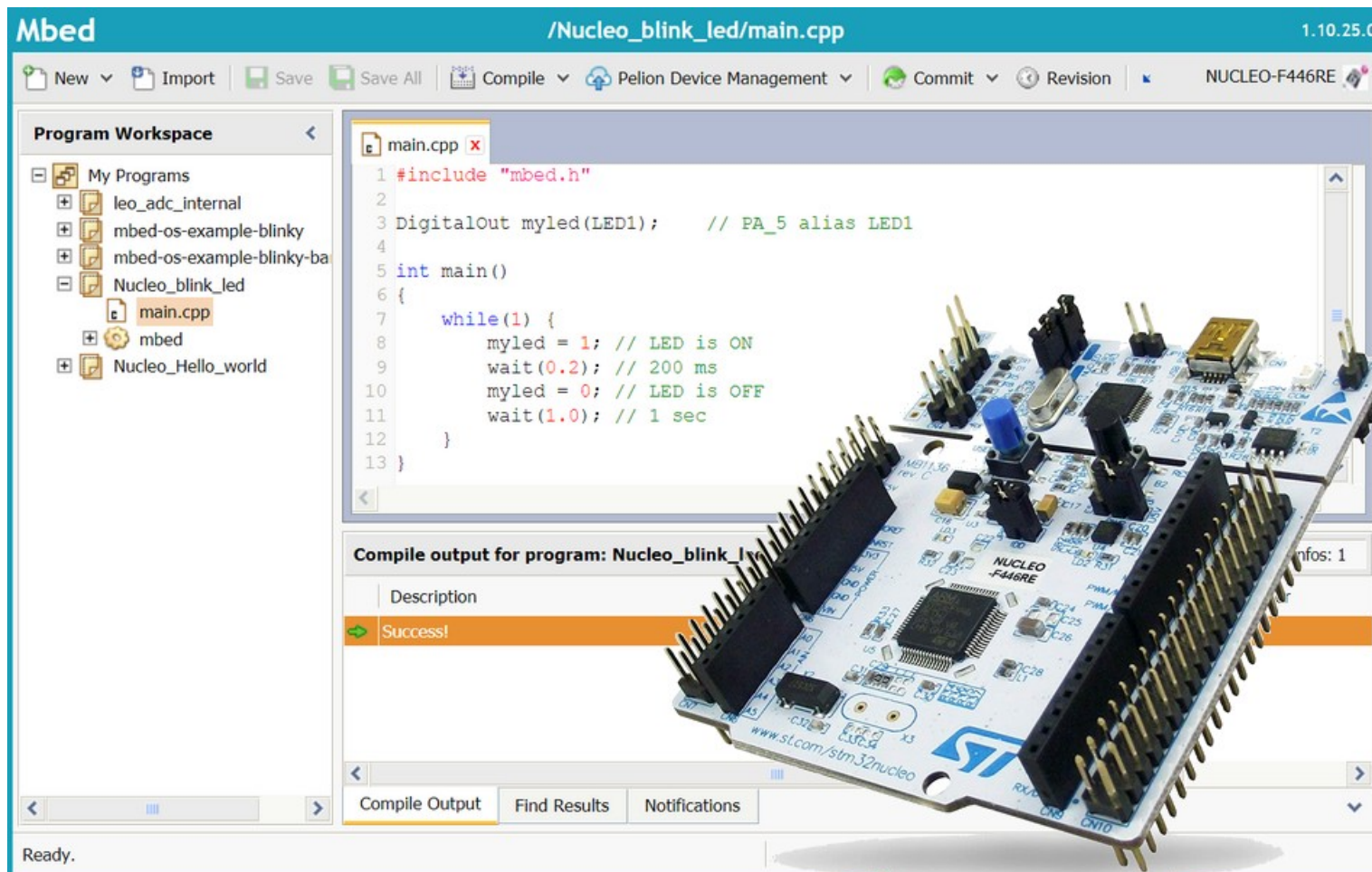

STM32 mikrovezérlők programozása ARM mbed környezetben

2. Impulzus-szélesség moduláció (PWM)

Felhasznált és ajánlott irodalom

- Cserny István: [A FRDM-KL25Z kártya programozása mbed környezetben](#)
- Rob Toulson and Tim Wilmhurst: [Fast and Effective Embedded Systems Design: Applying the ARM mbed](#)
- Perry Xiao: [Designing Embedded Systems and the Internet of Things \(IoT\) with the ARM mbed](#)
- Dogan Ibrahim: [ARM-based Microcontroller Projects Using mbed](#)
- **ARM mbed honlap: <https://os.mbed.com/>**
- ARM mbed Compiler: <https://ide.mbed.com/compiler/>
- ARM mbed 2 Handbook (elavult): <https://os.mbed.com/handbook/Homepage>
- ARM mbed 2 Cookbook (elavult): <https://os.mbed.com/cookbook/Homepage>
- ARM mbed forráskód: <https://github.com/ARMmbed/mbed-os>

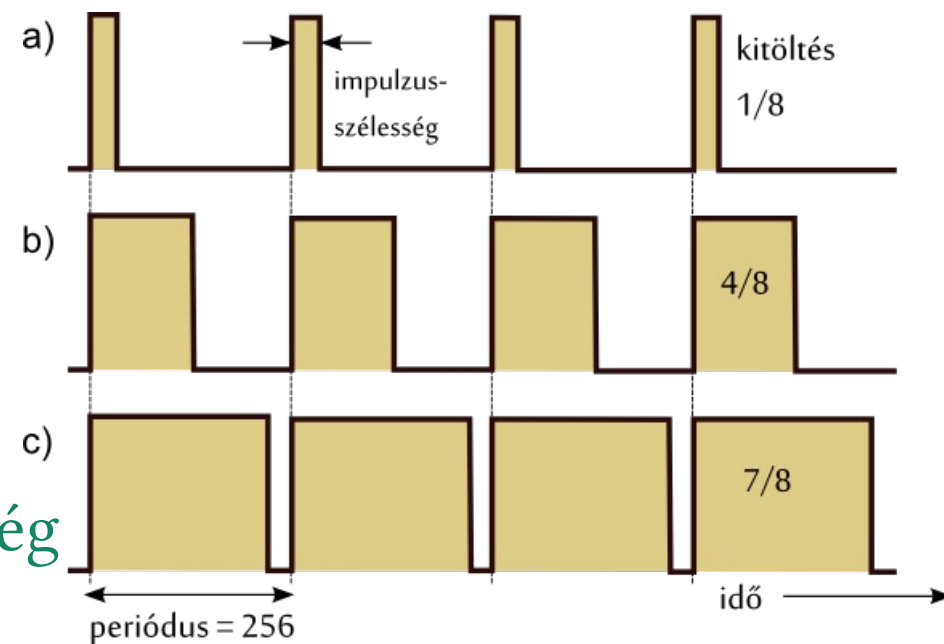
Adatlapok:

- **STM32F446RE [adatlap és termékinfo](#)**
- **STM32F446 [Family Reference Manual](#)**

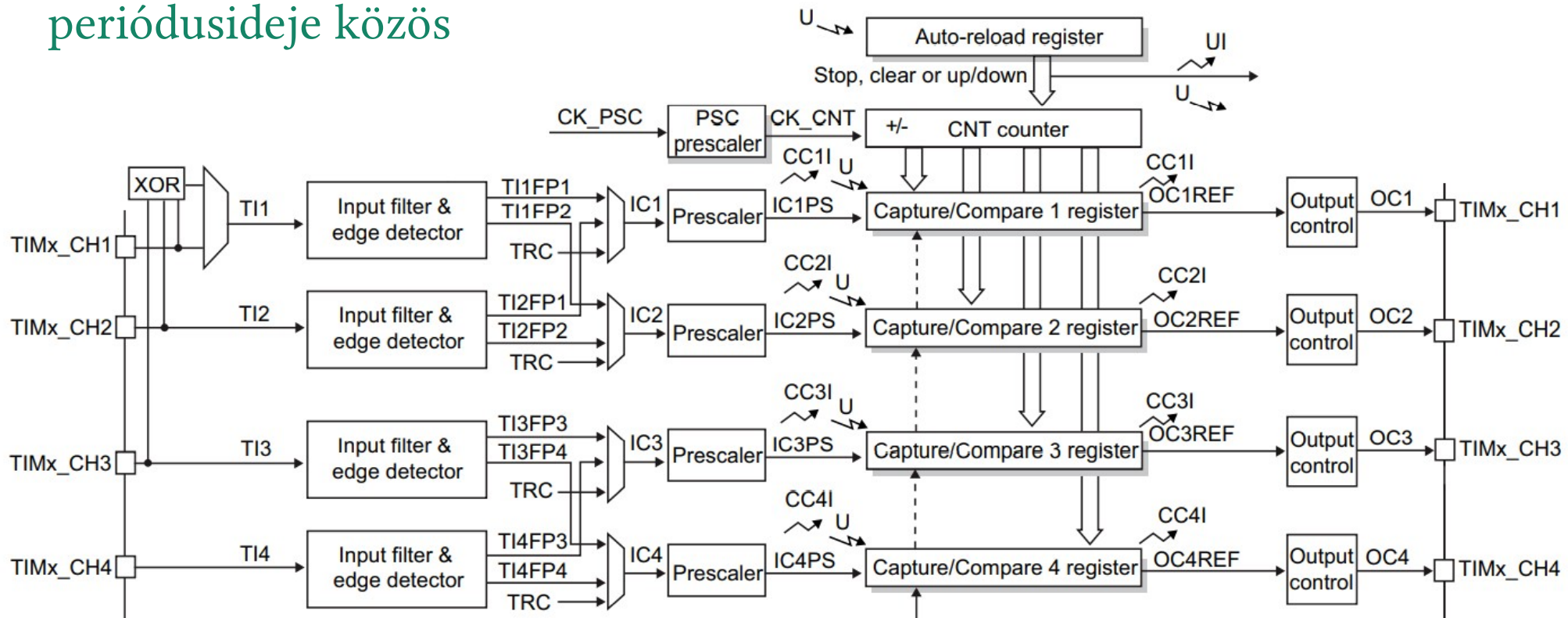
Impulzus-szélesség moduláció (PWM)

- Mikrovezérlő alkalmazásoknál gyakori feladat valamilyen mennyiséget (pl. egy fogyasztó teljesítménye) folyamatos vagy fokozatos szabályozása
- Egyik lehetőség az **impulzus-szélesség moduláció** (Pulse Width Modulation - **PWM**) alkalmazása. Ilyen jeleket hardveresen a mikrovezérlő időzítő (timer) és digitális összehasonlító (comparator) perifériáinak felhasználásával állíthatunk elő.
- Elv: az analóg kimenő feszültség helyettesíthető digitális impulzussorozat-jelekkel, amelynek átlagfeszültsége megegyezik az analóg feszültségjellel
- Jellemző paraméter a **periódusidő** és a **kitöltés**, ami az impulzusszélesség és a periódusidő hányadosa

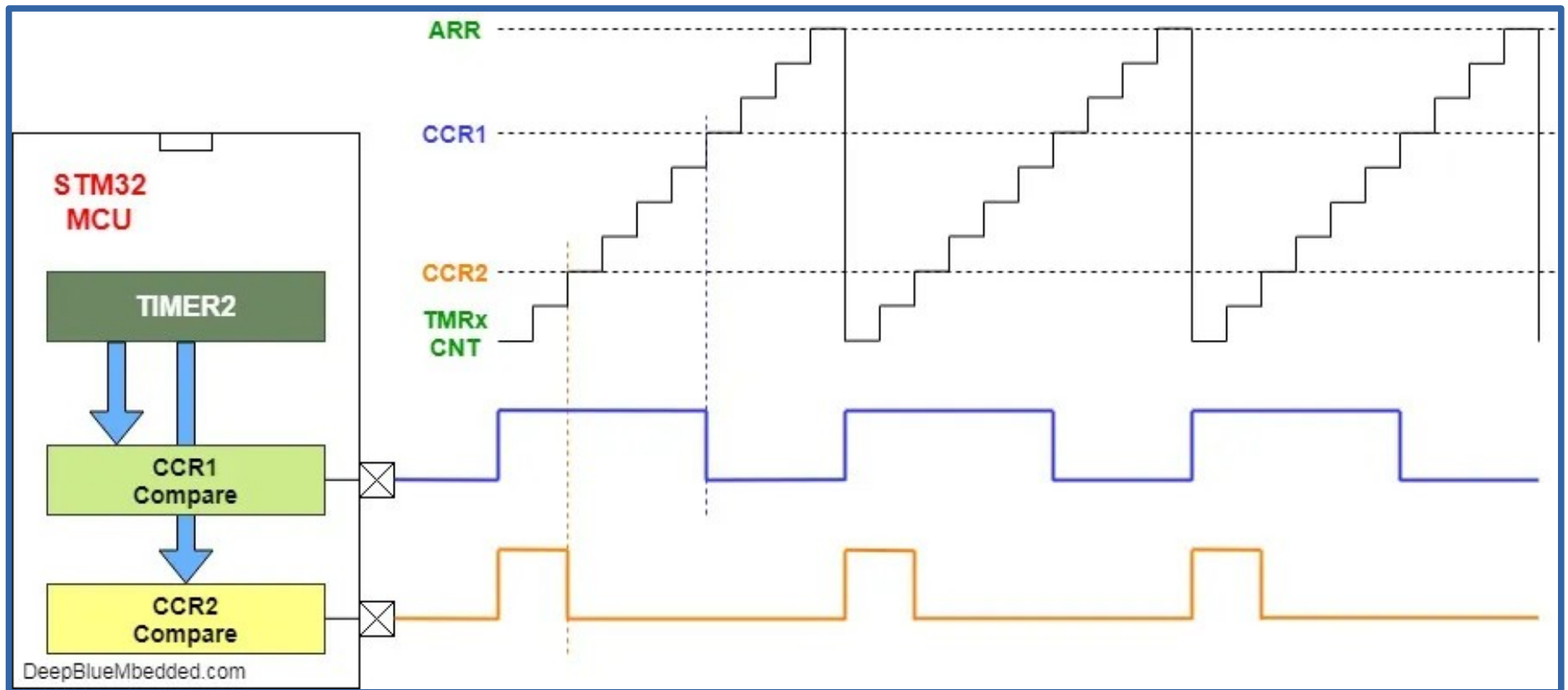
Az STM32F446RE PWM csatornái

- Az **STM32F446RE** mikrovezérlő 10 általános és 2 fejlett időzítővel rendelkezik, amelyek 2-4 csatornában képesek **PWM** jel előállítására (többségük 16 bites, TIM2 és TIM5 32 bites felbontású)
- Az **STM32F446RE** mikrovezérlőnek az adatlap szerint 32 db **PWM** kivezetéssel rendelkezik, de egyidejűleg nem mindegyik használható
- További kötöttség, hogy az egy időzítőhöz tartozó csatornák periódusideje közös

Hogyan működik a PWM?

- Az ábra a legegyszerűbb, ún. él igazított (*edge aligned*) üzemmódot mutatja, ahol az OC_n kimenetek magas szintre váltanak a számláló nullázásakor, s alacsonyra váltanak vissza, amikor a számláló értéke megegyezik az adott csatorna összehasonlítási értékével (CCR_n)

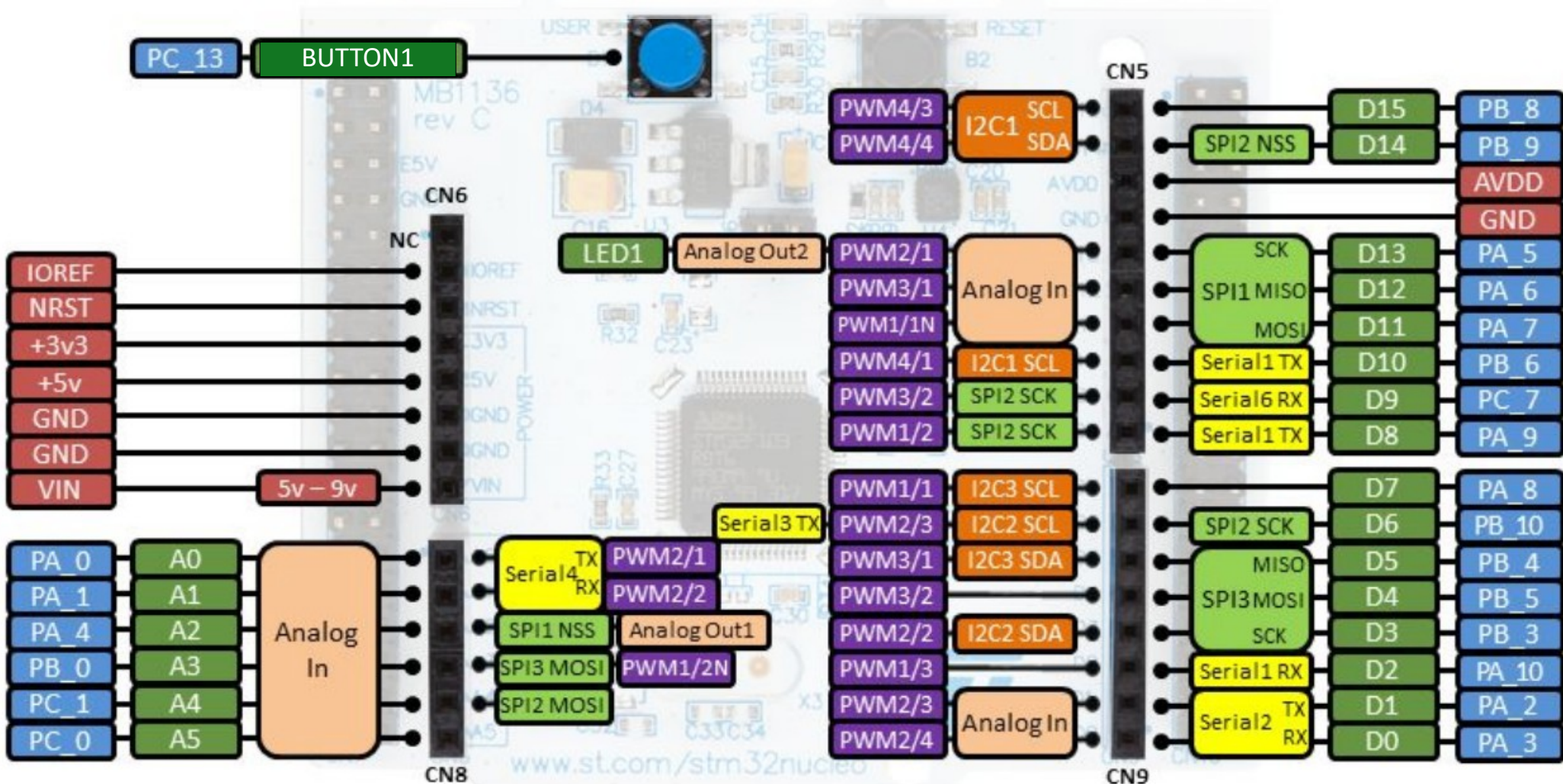

Az ábra forrása: deepbluembedded.com/stm32-pwm-example-timer-pwm-mode-tutorial/

Arduino kompatibilis kivezetések

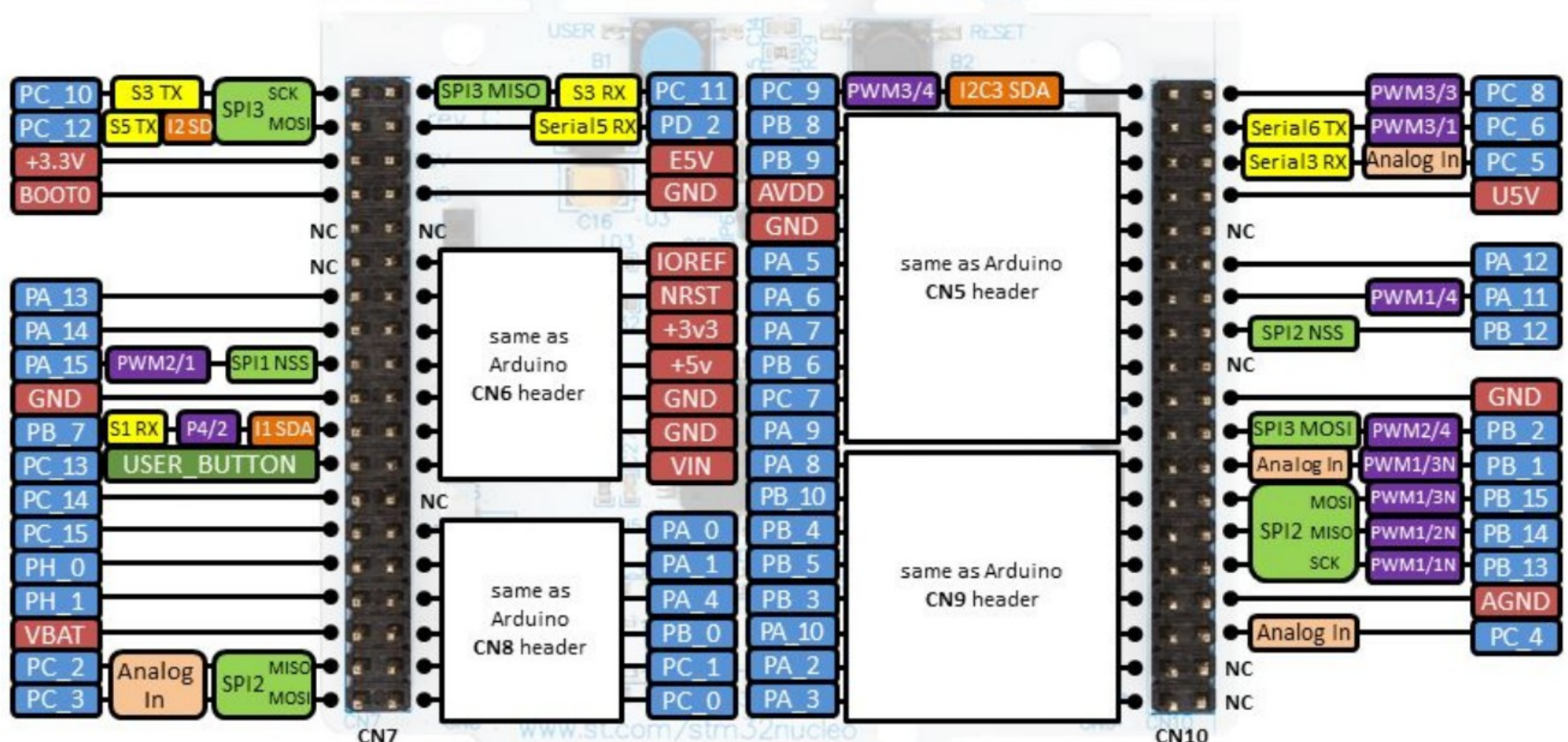
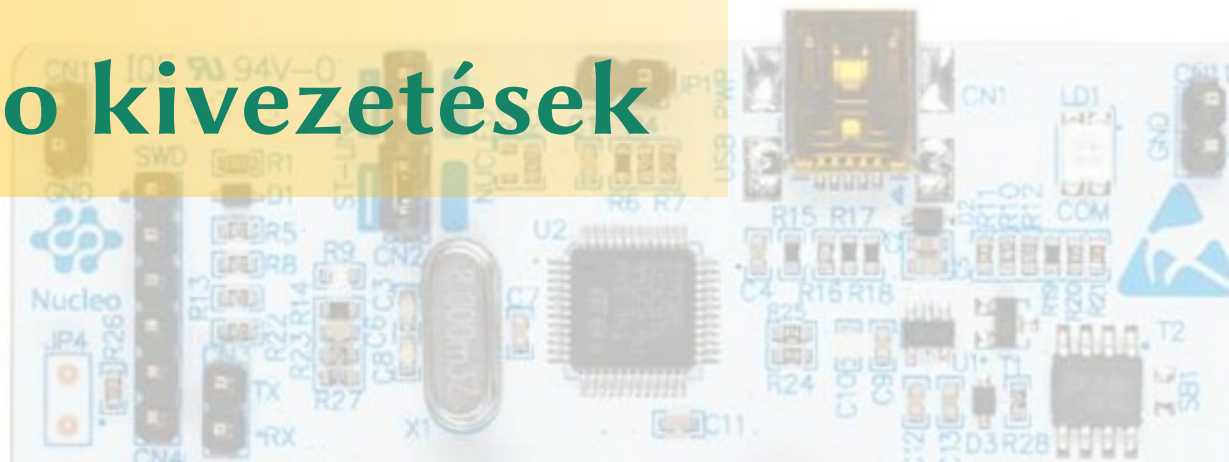
Nucleo F446RE
Arduino Headers

- Kivezetés azonosításra a kék, illetve a sötétzöld címkék használhatók (pl. PA_5, D13, vagy LED1)

Morpho kivezetések

Nucleo F446RE
Morpho Headers

A PwmOut objektumosztály

- Az **mbed** környezetben a **PwmOut** objektumosztály szolgál a **PWM** kimenetek konfigurálására és kezelésére
- A taggfüggvények felsorolása az alábbi táblázatban található

Függvény	Felhasználás
PwmOut név(PinName pin)	A konstruktor, amely létrehoz egy "név" nevű PwmOut objektumot és a pin paraméterrel megadott kimenethez rendeli
write (float adat)	A kitöltési tényező beállítása a megadott (0.0 - 1.0 közötti) értékre
read ()	Az utoljára beállított kitöltési tényező adja meg (0.0 - 1.0 közötti float)
period (float sec)	A periódusidő megadása másodpercben (float típusú paraméter)
period_ms (int ms)	A periódusidő megadása milliszekundumban (int típusú paraméter)
period_us (int us)	A periódusidő megadása mikroszekundumban (int típusú paraméter)
pulsewidth (float sec)	Az impulzusszélesség (a magas szintű állapot ideje) megadása másodpercben
pulsewidth_ms (int ms)	Az impulzusszélesség megadása milliszekundumban (int típusú paraméter)
pulsewidth_us (int us)	Az impulzusszélesség megadása mikroszekundumban (int típusú paraméter)
operator = adat	Rövidített alak név.write(adat) helyett
operator int()	Rövidített alak név.read() helyett

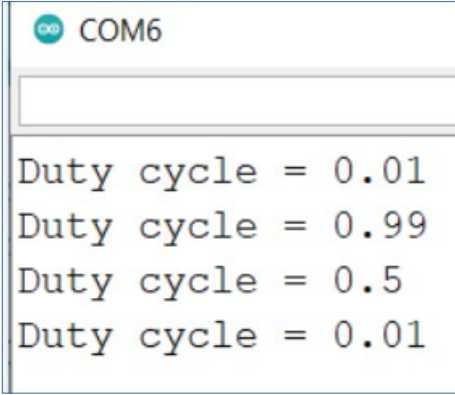
Lab02_pwm_led

- Vezéreljük a beépített LED1 fényerejét a soros porton keresztül!

```
#include "mbed.h"
PwmOut myled(LED1);           // PA_5, a beépített LED
Serial pc(USBTX, USBRX);      // soros terminál a PC-hez

int main() {
    pc.baud(115200);           // Adatsebesség beállítása
    myled.period_ms(20);      // Periódus = 20 ms (50 Hz)
    myled.write(1.0);         // LED kezdetben kikapcsolva
    while(1) {
        char c = pc.getc();    // Beolvasunk egy karaktert
        if(c=='1') {
            myled = 0.01f;     // LED 1 % kitöltéssel
            pc.printf("Duty cycle = 0.01\r\n");
        }
        else if(c=='5') {     // LED 50 % kitöltéssel
            myled = 0.5f;
            pc.printf("Duty cycle = 0.5\r\n");
        }
        else if(c=='9') {
            myled = 0.99f;     // LED 99 % kitöltéssel
            pc.printf("Duty cycle = 0.99\r\n");
        }
        wait(0.2);
    }
}
```

Import into Compiler

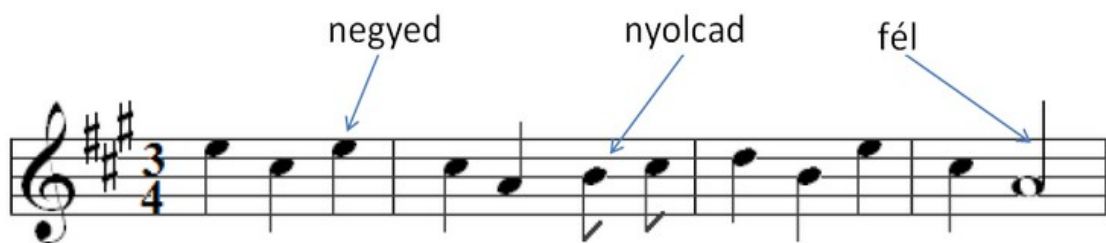
```
COM6
Duty cycle = 0.01
Duty cycle = 0.99
Duty cycle = 0.5
Duty cycle = 0.01
```

Egy terminálablakból küldjünk '1', '5' vagy '9' karaktereket a PWM kitöltés vezérléséhez!

INPUT	PWM duty
1	1 %
5	50 %
9	99 %

Lab02_pwm_music

- A **Lab02_pwm_music** programmal egy rövid zenét játszunk le. Egy piezo csipogót hajtunk meg a keltett PWM jellel. A programot, amely az *Oranges and Lemons* c. régi angol népdalt játssza le Rob Toulson és Tim Wilmshurst: [ARM mbed Course Material - Pulse Width Modulation](#) tananyagából vettük kölcsön

Oran-ges and le-mons, says the bells of St. Cle-men's

- A kotta hangjegyeihez tartozó frekvencia értékek a mellékelt táblázatban találhatóak
- A hangkeltés módja (pl. „normál A” hang):

```
PwmOut buzzer(D3);  
buzzer.period(1.0/440);  
buzzer = 0.5;
```

Szó/Szótag	Hang	Frekvencia (Hz)	Hossz
oran	E	659	1
ges	C#	554	1
and	E	659	1
le	C#	554	1
mons	A	440	1
says	B	494	½
the	C#	554	½
bells	D	587	1
of	B	494	1
st	E	659	1
clem	C#	554	1
en's	A	440	2

Lab02_pwm_music

- A hangjegyek frekvenciáját és az időtartamok adatait tömbökben tároljuk és egy for ciklusban
- Itt – bár **PWM** jelet keltünk – a kitöltés mindig 50 % lesz, csak a frekvenciát változtatjuk

```
//Borrowed from Rob Toulson and Tim Wilmhurst: ARM mbed Course Material - PWM
//Link: https://developer.mbed.org/cookbook/Course-Notes
#include "mbed.h"

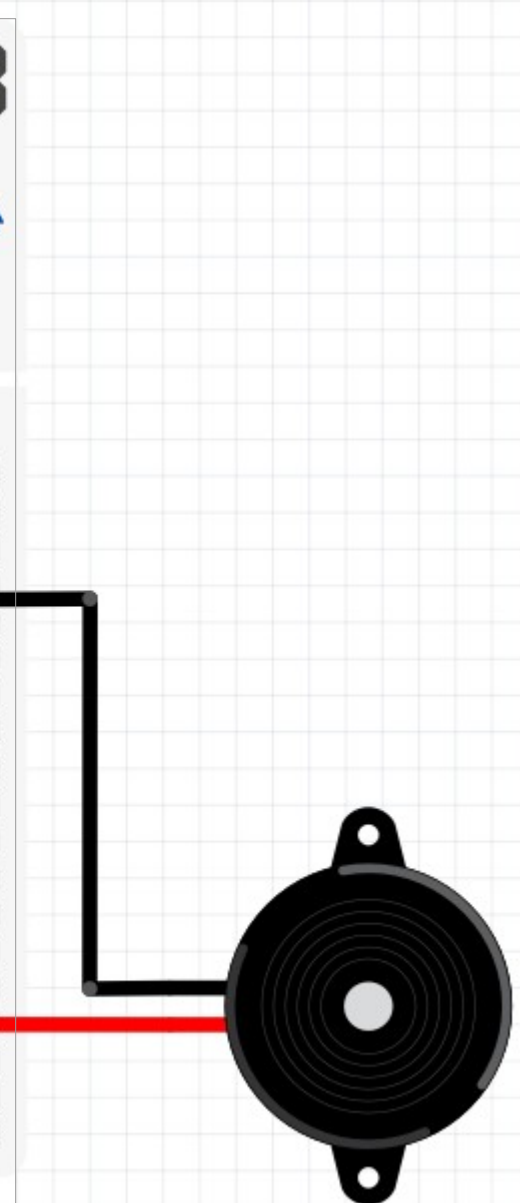
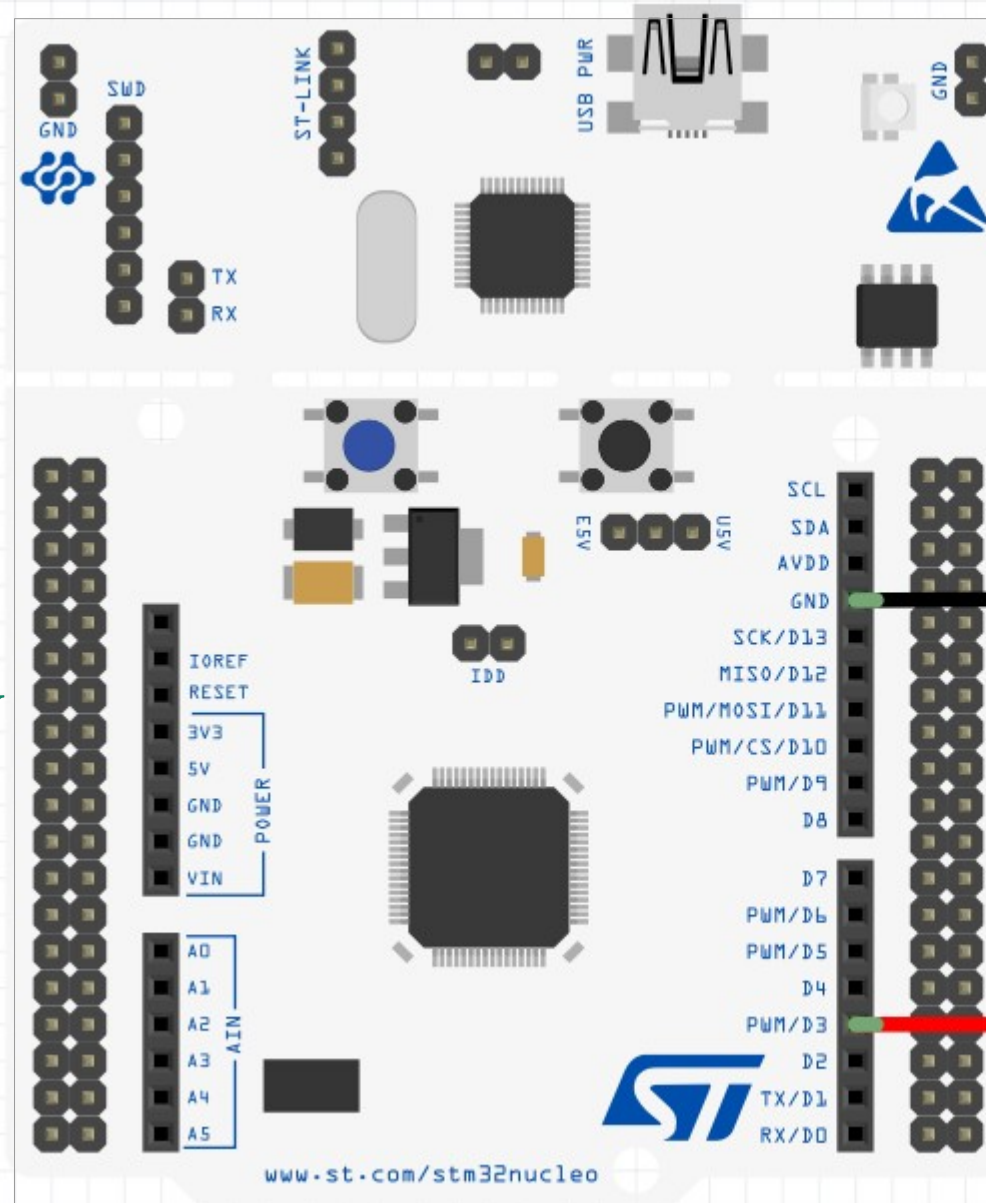
PwmOut buzzer(D3);
float frequency[]={659,554,659,554,550,494,554,587,494,659,554,440}; //frequency
array
float beat[]={1,1,1,1,1,0.5,0.5,1,1,1,1,2}; //beat array

int main() {
    while (1) {
        for (int i=0; i<12; i++) {
            buzzer.period(1/(frequency[i])); // set PWM period
            buzzer=0.5; // set duty cycle
            wait(0.5*beat[i]); // hold for beat period
        }
        wait(2); // két lejátszás közötti szünet
    }
}
```

Import into Compiler

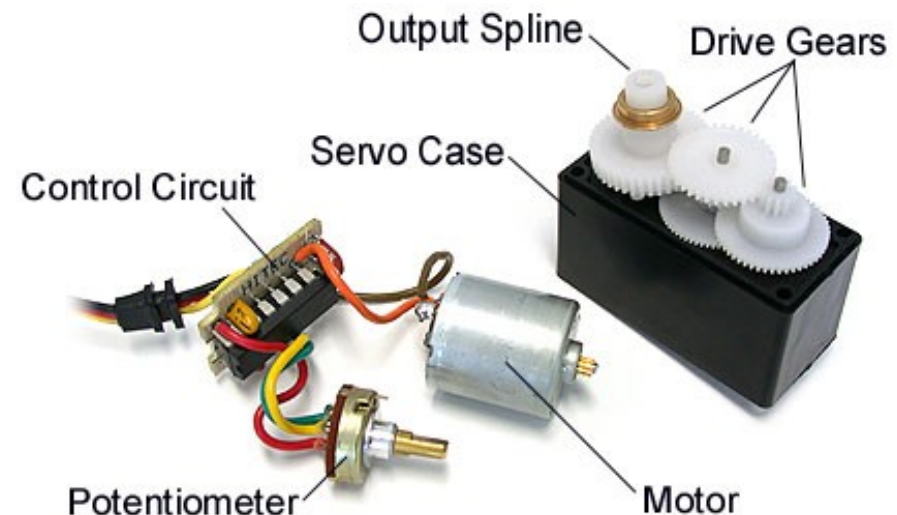
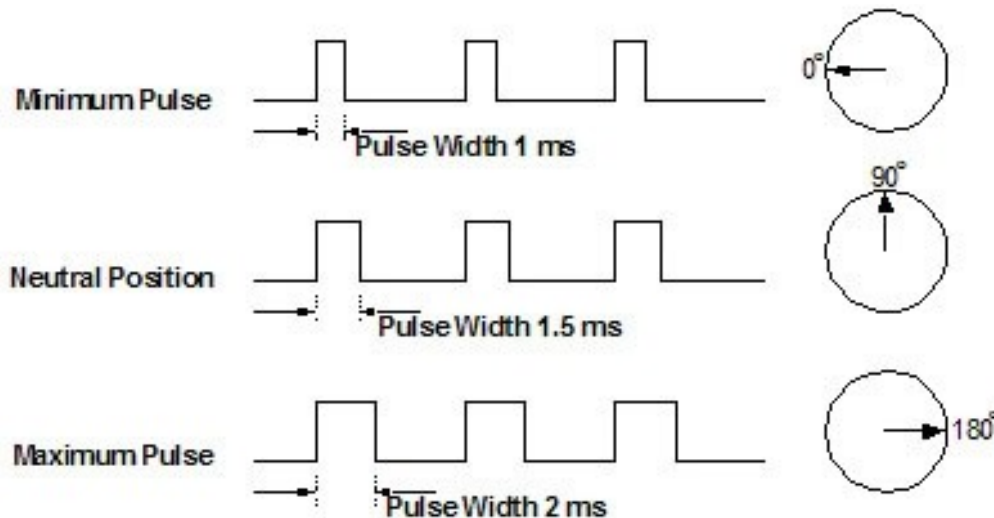
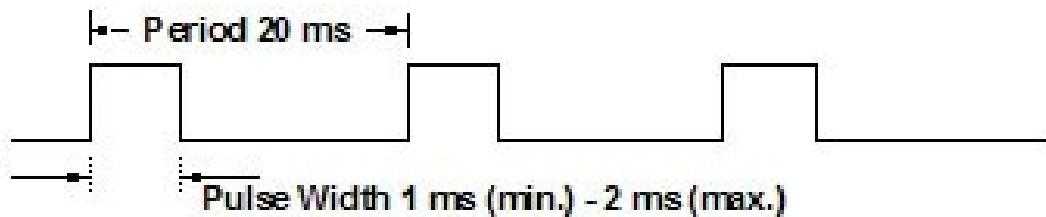
Lab02_pwm_music: a kapcsolás

- Kössük a piezo csipogó '+' jelű kivezetését a D3 kimenetre!
- Kössük a másik kivezetést a GND pontra!
- Ügyeljünk rá, hogy ún. passzív piezo csipogót használjunk!

Szervó motorok vezérlése

- A rádiótávírányítású modellekben elterjedt szervó motorokat "RC servo" néven emlegeti az angol nyelvű szakirodalom (RC = Radio Controlled)
- A szervó motorok felépítése és tipikus jelalakja az alábbi ábrákon látható (a képek forrása a [ServoCity honlapja](http://www.servocity.com)).
- A szervó vezérlő jelét **PWM**-mel is előállíthatjuk

Lab02_pwm_servo

- Két szélső helyzet között oda-vissza mozgatunk egy szervó motort
- A vezérlés egy **PwmOut** kivezetés (**D3**) felhasználásával történik
- A periódusidőt 20 ms-ra állítjuk be, az impulzusszélességet pedig 1000 és 2000 μ s között változtatjuk, 20 μ s-os lépésekben

```
#include "mbed.h"
PwmOut servo(D3); // D3 (PB_3) lesz a kimenet

int main() {
    servo.period_ms(20); //Periódus = 20 ms (f=50 Hz)
    while(true) {
        for(int pw=1000; pw <= 2000; pw=pw+20) {
            servo.pulsewidth_us(pw); // Új szervó pozíció
            wait_ms(200);
        }
        wait_ms(1000); // Visszafordulás előtt várunk
        for(int pw=2000; pw >= 1000; pw=pw-20) {
            servo.pulsewidth_us(pw); // Új szervó pozíció
            wait_ms(200);
        }
        wait_ms(1000); // Visszafordulás előtt várunk
    }
}
```

Import into Compiler